

Cím:

**Paramilitáris szervezetek Magyarországon -
fókuszban a Nemzeti Őrsereg
médiareprezentációja**

Jelige: GER 989

Tartalomjegyzék

I. Bevezető.....	2
II. Paramilitáris szervezetek Magyarországon.....	4
II.I. A szélsőjobboldali pártok megerősödése.....	5
II.II. Gárdajelenség Kelet-Európában.....	6
II.III. A radikalizmus online csatornái.....	7
III. A Nemzeti Őrseregről.....	10
IV. A Nemzeti Őrsereg a történelem keresztmetszetében – a történelmi hagyomány és a múlt felelevenedése 2007-ben.....	11
V. A Nemzeti Őrsereg önreprezentációja: a „baráti társaság” és a „cigánybűnözés retorikája.....	13
VI. A Nemzeti Őrsereg, mint félkatonai szervezet.....	15
VII. A paramilitáris szervezet kommunikációja az interneten.....	16
VII.I. A honlap.....	16
VII.II. A Facebook-csoportok.....	17
VII.III. YouTube – A Nemzeti Őrsereg, mint gyűlöletcsoport.....	18
VIII. A paramilitáris szervezet médiareprezentációja a mainstream médiában – Népszabadság, Index, Magyar Nemzet, Heti Válasz.....	22
IX. Összegzés.....	27
X. Felhasznált irodalom.....	29

I. Bevezető

Az elmúlt évtizedben Európa több országában beszélhetünk a különböző félkatonai szervezetek számának drasztikus növekedéséről, így tehát a problémakör – a paramilitáris szervezetek feltűnése – nem csupán magyar sajátosság. A 2000-es évek közepén idehaza is az ország különböző pontjain egymás után jelentek meg különböző félkatonai szervezetek. A szélsőjobboldali csoportosulások - mint amilyen az Arrabona NS Crew, a Magyar Gárda, a Magyarok Nyilai Nemzeti Felszabadító Hadsereg - Hunnia Mozgalom, a Nemzeti Őrsereg Hagyományőrző és Polgárőr Egyesület, a Pax Hungarica, a Nemzeti Akarat Platform, a Betyársereg, a Véderő stb. - különböző ideológiák mentén kezdték meg működésüket.

A dolgozatban egy rövid áttekintés erejéig a paramilitáris szervezetek működésének általános hasonlóságaira fókuszálunk, és megnézzük, miképpen kérdőjelezzik meg demonstrációkon keresztül a legitim erőszak monopóliumát. Ezentúl vizsgáljuk azt is, hogy Kelet-Európa-szerte a különböző félkatonai szervezetek feltűnése hogyan kapcsolódik össze a szélsőjobboldali politikai pártok megerősödésével, illetve a Gárda-jelenség milyen általános formákat öltött Kelet-Európában. Egy harmadik szempontként pedig azt nézzük meg, hogy a szélsőjobboldali politika milyen formában kap teret az online médiában.

Az értelmezés egy konkrét esettanulmányon keresztül valósul meg, ugyanis a Nemzeti Őrsereg Hagyományőrző és Polgárőr Egyesület példáján azt vizsgáljuk, hogy az adott paramilitáris szervezet milyen ideológiai síkon folytatja működését. Alapvetően meghatározott kérdések mentén, többféle megközelítésből értelmezzük a Nemzeti Őrsereg-jelenséget. Górcső alá vesszük a mozgalom működését úgy, mint paramilitáris szervezet, illetve mint gyűlöletcsoport, a baráti társaság-jelenség értelmezése pedig részben a radikális platformokon teret kapó önreprezentációs formákon keresztül kaphat teret.

A paramilitáris szervezet online médiareprezentációját több területre vetítve tanulmányozzuk. Vizsgáljuk a szervezet önreprezentációját a különböző web2.0-ás csatornákon keresztül, ezentúl pedig nagy hangsúly helyeződik a különböző médiaábrázolásokra is. A radikális platformokon a Nemzeti Őrsereg önreprezentációjához kerülhetünk közelebb. Ezzel szemben a mainstream média felületien alapvetően a következő meghatározó kérdésekre keressük a válaszokat: milyen aspektusokból mutatják be az Őrsereg működését, hogyan ítélik meg szerepüket, részvételüket a különböző demonstrációkon, milyen kritikát fogalmaznak meg

szerepvállalásukkal kapcsolatban. Alapvetően tehát a továbbiakban ezen szempontok mentén értelmezzük a paramilitáris szervezetek, konkrétan pedig a Nemzeti Őrsereg jelenségét.

II. Paramilitáris szervezetek Magyarországon

A különböző paramilitáris szervezetek előretörése globális jelenség, ugyanis Európa több országában megfigyelhető a különböző félkatonai mozgalmak számának gyarapodása és utcai politizálása. Idehaza a 2000-es évek közepére datálható a megjelenésük, ez időben egymás után jöttek létre olyan szélsőjobboldali gyűlöletcsoportok, amelyek félkatonai formát öltve, szélsőséges nézeteket hangoztatva kerültek a figyelem középpontjába. Az Arrabona NS Crew 2006-ban, a Magyar Gárda, a Magyarok Nyilai Nemzeti Felszabadító Hadsereg - Hunnia Mozgalom és a Nemzeti Őrsereg 2007-ben, míg a Pax Hungarica, a Nemzeti Akarat Platform, a Betyársereg és a Véderő 2008-ban kezdte meg működését és ezen mozgalmak mind a mai napig aktív résztvevői a szélsőjobboldali radikális hálózatnak. A különböző szervezetek ideológiájukat rasszista, antiszemita, homofób, extrémista, illetve sovíniszta nézetek mentén határozzák meg. Félkatonai szervezetként működnek: katonai egyenruhás masírozásaik, demonstrációik a militarizált rendszer képét reprezentálják és paramilitáris fellépéseikkel a legitim állam erőszak-monopóliumot kérdőjelezi meg. A különböző félkatonai szervezetek egymás utáni megjelenésével folyamatosan növekedett a szélsőséges nézeteket valló gyűlöletcsoportok száma.

Az Athéna Intézet a következőképpen definiálja a politikai extrémizmust: „*Bármely ideológiához köthető, szélsőséges nézeteket valló irányzat, illetve magatartás.*”¹ Az extrémizmus különböző megnyilvánulási formái Európa-szerte - így Magyarországon is - megfigyelhetők, és a szélsőséges szervezetek megmozdulásain keresztül értelmezhetők. A különböző gyűlöletcsoportok feltűnésével ma már mindenhol számolni kell, a nemzetközi tendenciák vonatkozásában az alapvető hasonlóságát pedig a következőben határozhatjuk meg: a különböző radikális jobboldali szervezetek szélsőséges megnyilvánulásaiakon keresztül vétkesnek, bűnösnek állítanak be bizonyos közösségeket, csoportokat, így kialakítva az ellenségképet a társadalomban.² Közös vonásuk, hogy meghatározott elméletek mentén előítélettel és erőszakkal lépnek fel a társadalom egyes tagjai ellen.

A paramilitarizmus térhódításán keresztül fontos kiemelni a különböző szervezetek egyik fő sajátosságát, ami a mozgalmi jelleg formációban értelmezhető. A különböző félkatonai szervezetek egyik alapvető közös vonása ugyanis az utcai politizálás, ez a folyamatosan

¹Extrémizmus fogalomtára (Athéna Intézet) <http://www.athenainstitute.eu/hatter/olvas/9> (2012.11.13.)

²Extrémizmus fogalomtára (Athéna Intézet) <http://www.athenainstitute.eu/hatter/olvas/9> (2012.11.13.)

visszatérő performáció pedig még jobban erősítheti az egyes mozgalmak önreprezentációját. A magyarországi félkatonai szervezetek sorában a Magyar Gárda esetében volt elsőként megfigyelhető az utcára vonulás-jelensége, akciók elsősorban a népi felvonulások hatását keltetették. A későbbiekben pedig - a többi radikális szervezet feltűnésével párhuzamosan - az utcára vonulások száma elszaporodott, és a radikalizmus foka mindinkább tetten érhetővé vált.

A továbbiakban azt nézzük meg, hogy a paramilitáris szervezetek megjelenését milyen alapvető és meghatározó tényezők kísérték. Általánosságban tehát a szélsőjobboldali pártok megerősödését, illetve a Kelet-Európában megfigyelhető Gárda-jelenséget kapcsoljuk össze a paramilitáris szervezetek feltűnésével. Ezentúl pedig egy rövid áttekintést teszünk azt illetően, hogy a radikális jobboldal milyen aktív internetes jelenléttel bír, ezen keresztül pedig arra a kérdésre is keressük a választ, hogy miképpen kap szerepet az egyes paramilitáris szervezetek önreprezentációja az online médiában.

II.1. A szélsőjobboldali pártok megerősödése

A paramilitáris szervezetek feltűnése a szélsőjobboldali politika egyik kísérő jelensége. Éppen ezért a különböző félkatonai mozgalmak előretörése a különböző szélsőjobboldali pártok megerősödésével párhuzamosan történt Kelet-Európában. A kétezres évek közepén Magyarországon, Lengyelországban, Csehországban és kicsit távolabb Bulgáriában is a szélsőjobboldali radikalizmus újjáéledéséről beszélhettünk.³ Alapvetően több közös vonást is tapasztalhatunk a nemzetközi radikalizmus megnyilvánulási formáit illetően: a szélsőjobboldali pártok a népszerű témák tematizálásával kerültek a figyelem középpontjába, ideológiájukat nacionalista nézetek mentén, erős idegen és - elitellenesség köré építették ki.⁴

Fontos kiemelni, hogy eltérő képet mutat a szélsőjobboldali politizáló attitűd Kelet- illetve Nyugat-Európában. Míg Nyugaton a szélsőjobboldali ideológiát alapvetően a bevándorló ellenesség, a piacbarát hozzáállás és a pártként való működés határozza meg, addig Keleten az

³A Gárdázás második hulláma (Political Capital) - <http://www.politicalcapital.hu/blog/?p=1937938> (2012.11.13.)

⁴Krekó Péter (Political Capital Institute): A paramilitáris szélsőjobboldali szervezetek szerepe ma http://kialtojel.files.wordpress.com/2012/05/pc_prezentacio_felkialtojel_feltoltesre.pdf (2012.11.19.)

ideológia középpontjában más tényezők játszanak fontos szerepet.⁵ Itt ugyanis a szélsőjobboldali retorikára a romaellenesség, az antiszemitizmus és az idegengyűlölet jellemző; jobbra pedig mozgalmi jellege van a különböző csoportosulásoknak.⁶

II.II. Gárdajelenség Kelet-Európában

A fentebb említett kelet-európai országokban közel egy-időben beszélhetünk a Gárda-jelenség „feltűnéséről”, ez tehát nem egyedülálló módon csupán „magyar sajátosság”. Több közös vonást emelhetünk ki az egyes nemzetközi szervezetek működése kapcsán: egyrészt a különböző mozgalmak politikai célokkal léptek színre és szorosan köthetőek pártpolitikához. A szervezetek megkérdőjelezzik az állam erőszak monopóliumát, romaellenességre építik retorikájukat, esetenként pedig fellépésük a fasiszta nosztalgia hatását kelti, ezentúl pedig a szélsőjobboldali militarista hagyományt elevenítik fel szerepvállalásukkal.⁷ Általánosságban a Gárdák „hasznosságát” úgy fogalmazhatjuk meg, mint amely mozgalmak elősegítik a legszélsőségesebb retorika elterjedését, jelenlétük a politikai toborzást és a személyes kapcsolatok kialakítását akarja előremozdítani.

Szlovákiában 2003-ban alakult meg egy roma és magyarellenes, antiszemita szervezet, Marian Kotleba vezetésével. Csehországban a Nemzeti Párt 2007-es sikere mellé a Nemzeti Gárda felállítását is szükségesnek vélték az illetékesek olyan indokkal, miszerint a rendőrség nem tudja biztosítani a közbiztonságot és a többségi társadalom emiatt fél a kisebbségtől. Bulgáriából az ATAKA hirtelen jött népszerűségét és nem várt politikai sikerét emelhetjük ki 2005-ből, amikor is a választásokon elért jó eredményével hívta fel magára a figyelmet.⁸ A párt alapvetően cigány és törökellenes, de a homoszexuálisok ellen is keményen felszólal. Politikai riválisai kezdetektől fogva fasiszta, xenofób és populistá jelzőkkel bélyegezték meg a csoportosulást. Elemzők szerint az ATAKA 2005-ös, majd 2009-es választásokon elért nem várt sikerének „titka” a választópolgárok teljes kiábrándultságából adódott. Ezentúl az ATAKA azért is sikeres tudott lenni, mert egy tévéállomást is maga mellé állított, tehát a

⁵ Krekó Péter (Political Capital Institute): A paramilitáris szélsőjobboldali szervezetek szerepe ma http://kialtojel.files.wordpress.com/2012/05/pc_prezentacio_felkialtojel_feltoltesre.pdf (2012.11.13.)

⁶ Krekó Péter (Political Capital Institute): A paramilitáris szélsőjobboldali szervezetek szerepe ma http://kialtojel.files.wordpress.com/2012/05/pc_prezentacio_felkialtojel_feltoltesre.pdf (2012.11.13.)

⁷ Krekó Péter (Political Capital Institute): A paramilitáris szélsőjobboldali szervezetek szerepe ma http://kialtojel.files.wordpress.com/2012/05/pc_prezentacio_felkialtojel_feltoltesre.pdf (2012.11.13.)

⁸ Nora Langenbacher, Britta Schellenberg (2011): Is Europe on the „right” path? Right-wing extremism and right-wing populism in Europe. Berlin, Friedrich-Ebert-Stiftung

média erejére támaszkodva érte el a nyilvánosságot. Ezzel párhuzamosan Bulgáriában 2007-ben alakult egy szélsőjobboldali Bolgár Nemzeti unió nevű szervezet, a Gárda létrejöttét pedig azzal indokolták, hogy a bolgár társadalom megszenvedte a cigányterror elmúlt tizenhét évét.⁹ A mozgalom regisztrációját végül 2009-ben törölték. Idehaza a Magyar Gárda (ma már Új Magyar Gárda Mozgalom) 2007-es megalakulását emelhetjük ki, amelynek létrejötte maga után vont a különböző szélsőséges paramilitáris szervezetek fellépését. Ezt követően ugyanis a Magyarok Nyilai Nemzeti Felszabadító Hadsereg/ Hunnia Mozgalom és a Nemzeti Őrsereg még 2007-ben, míg Betyársereg és a Véderő 2008-ban kezdte meg működését.

Mi vezetett odáig, hogy a különböző európai országokban egymás után alakultak meg a szélsőséges paramilitáris, kirekesztő gyűlöletcsoportok? 2005 táján Európa több országában – többek között a fentebb említett területeken - a romákról való politikai diskurzus gyors változáson ment keresztül: rasszista és kirekesztő gondolatok kerültek a szélsőjobboldali pártok közbeszédének fókuszába.¹⁰ 2008-at követően Csehországban, Magyarországon, Olaszországban – a roma ellenes erőszakos támadások száma növekedett – ez pedig komoly problémát jelentett.¹¹ A romák a radikális xenofób politikai közbeszéd meghatározó részévé váltak.

II.III. A radikalizmus (online) csatornái

Értelemszerűen a szélsőjobboldali szervezetek mára az internetes platform közösségépítő erejére is támaszkodva próbálják hálózatukat kiépíteni, ezáltal bővítve politikai táborukat. A radikális szervezetek hatékony eszközként aknázzák ki a média nyújtotta (online) alternatívákat és tudatosan használják fel a média kínálta lehetőségek széles tárházát úgy, hogy a politikai toborzás céljából támaszkodnak az internet (web2.0-as alkalmazások) közösség-szervező erejére. Nincs ez másképpen hazánkban sem, ahol gyakorlatilag egy online nemzeti radikális hálózat kiépüléséről beszélhetünk. Tudjuk, hogy a Jobbik Magyarorszáért Mozgalom előretörését nagyban segítette az online médiumok tudatos, szervezett felhasználása és internetes politikai kommunikációs stratégiáját saját ideológiájának

⁹ A Gárdázás második hulláma (Political Capital) - <http://www.politicalcapital.hu/blog/?p=1937938> (2012.11.13.)

¹⁰ Michael Stewart (2012): *The Gypsy 'Menace' – Populism and the new anti gypsy politics*. London, C. Hurst & Co. (Publishers) Ltd. – New Forms of anti-gypsy politics: a challenge for Europe.

¹¹ Michael Stewart (2012): *The Gypsy 'Menace' – Populism and the new anti gypsy politics*. London, C. Hurst & Co. (Publishers) Ltd. - New Forms of anti-gypsy politics: a challenge for Europe.

népszerűsítése céljából építette fel. A Jobbik népszerűségi indexe a fiatal generáció körében a legmagasabb, ha csupán az idősebb korosztályon múlna, akkor a párt számára a parlamenti küszöb átlépése is komoly kihívást jelentett volna.¹² Ennek tükrében nem meglepő az sem, hogy a szélsőjobboldali szimpatizánsainak online aktivitása nagyon magas. Ezáltal sokszínű, lokális közösségekhez jut el az információ, ami egy radikális nemzeti csatorna vízióját kelti.

A radikális jobboldali szubkultúra különböző webes médiumai nagyon széles skálán mozognak idehaza is.¹³ A következő meghatározó szélsőséges platformokra kell gondolnunk: a radikális televíziók és rádiók online webes platformjai esetében az Echo Tv-t, Barikád TV-t, Szent Korona Rádiót emelhetjük ki; a különböző hírportálok kapcsán pedig a barikad.hu, kuruc.info, nemzetihir.hu és a Jobbik.hu oldalak azok, amin keresztül további becsatornázott blogokra és rokonoldalakra eljut a szélsőjobboldali ideológia. Világképük alapvetően megegyezik abban, hogy állításuk szerint a hivatalos rendet egy kisebbség képviseli, amely rákényszeríti saját kultúráját a többségi társadalomra.¹⁴ A radikális pártok – szinte kivétel nélkül mindenhol – a kisebbségi ügyek felhasználásával – azok szélsőséges, radikális tematizálásával - kerülhetnek reflektorfénybe.¹⁵

Mindezekről azért volt szükséges röviden szót ejteni, mert a későbbiekben azt is vizsgálni fogjuk, hogy egy paramilitáris szervezet, esetünkben a Nemzeti Őrsereg példáján szemlélve az önreprezentációja hogyan nyer teret a radikális média különböző platformjain. Az egyes szélsőséges portálok, miképpen tematizálják a szervezet működését, milyen kapcsolódási pontokat találhatunk az önreprezentáció és a radikális médiaábrázolás között? Egy kisebb (rejtőzködő) szervezet, hogyan képes saját profilját felépíteni az interneten? Milyen web2.0-ás alkalmazásokra támaszkodik a szervezet annak érdekében, hogy saját ideológiáját közvetítse? Ez vajon milyen csatornákon keresztül történik? Hogyan érik el online szimpatizánsaikat, illetve milyen visszacsatolási lehetőséget biztosítanak számukra? Milyen a radikális szervezet és a mainstream média viszonya? Milyen összekapcsolódási és különbözőségi pontokat

¹² Bíró Nagy András – Róna Dániel (2011): Tudatos radikalizmus. A Jobbik útja a parlamentbe, 2003-2010. In: Lángi András (szerk.): *Nemzet és radikalizmus. Egy új pártcsalád felemelkedése*. Budapest, Századvég Kiadó. 242-283.

¹³ Barkóczy Balázs (2010): A hazai radikális jobboldal térhódítása az interneten. *Médiakutató*, tél. http://www.mediakutato.hu/cikk/2010_04_tel/04_radikalis_jobboldal_internet (2012-04-05)

¹⁴ Barkóczy Balázs (2010): A hazai radikális jobboldal térhódítása az interneten. *Médiakutató*, tél. http://www.mediakutato.hu/cikk/2010_04_tel/04_radikalis_jobboldal_internet (2012-04-05)

¹⁵ Bíró Nagy András – Róna Dániel (2011): Nemzeti radikalizmus – Előszó In: Lángi András (szerk.): *Nemzet és radikalizmus. Egy új pártcsalád felemelkedése*. Budapest, Századvég Kiadó. 1-30.

találhatunk a mainstream médiában a Nemzeti Őrsereg megítélését illetően? Ezekre a kérdésekre is keressük a választ a későbbi fejezetekben.

A továbbiakban tehát meghatározott szempontrendszer mentén a Nemzeti Őrsereg, mint egy eset tekintünk. Egy olyan paramilitáris szervezet jelenségét/ működését vizsgáljuk, amelyen keresztül az általános érvényű megállapítások felszínre tudnak kerülni. A Nemzeti Őrsereg ugyanis egy kisebb, regionális paramilitáris szervezet, a szélsőségesség különböző megnyilvánulási formái – hatékony(abb) radikalizmus, rejtőzködés - azonban még inkább tetten érhetőek, így a további fejezetekben ezeknek a felszínre hozására fókuszálunk.

III. A Nemzeti Őrsereg

A Nemzeti Őrsereg Hagyományőrző és Polgárőr Egyesület egyike a ma Magyarországon működő tipikusan szélsőjobboldalinak nevezhető félkatonai szervezetnek. A Jobbik Magyarországért Mozgalom és a Magyar Gárda előretörésével párhuzamosan tűnt fel a Nemzeti Őrsereg, amely a két szervezettel összekapcsolódva és együttműködve fogalmazta meg alapvető céljait.

A félkatonai erőszakszervezet 2007 tavaszán kezdte meg működését. Fő vonzáskörzetük az ország észak-keleti régiójában csoportosul – éppen ezért a Nemzeti Őrsereg kapcsán inkább a regionális jellegről beszélhetünk - ezentúl pedig idővel Budapest vonzáskörzetében sikerült komolyabb bázist kiépíteniük. Mindezeknek megfelelően elsődleges célcsoportjuk azokban a megyékben (Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Csongrád) összpontosul, ahol sikerült komplex járásokat kialakítaniuk. Az Őrsereg az egyes megyékben szakaszokra oszlik, az őrsők élén az őrsparancsnok, a járások élén a járásparancsnok, a kerületek élén pedig a kerületvezető áll.¹⁶

A Nemzeti Őrsereg Hagyományőrző és Polgárőr Egyesület egy szélsőjobboldali paramilitáris szervezet, amely a Magyar Gárdával és a Jobbik Magyarországért Mozgalommal szövetséges. Az Őrsereg megalapításától fogva szoros együttműködés folytat az előbb említett két szervezettel, bár azt hangsúlyozzák, hogy nincs pártpolitikai kötődésük. *„Törekvéseik megfogalmazásában a nemzettudat erősítésének fontosságát emelték ki. A szervezet szerint a céljaik békések, pártpolitikai kötődésük nincs.”¹⁷* A szervezetek közötti együttműködés leginkább a különböző utcai performanszok során tetten érhető. *„A közcsend és a belbéke tevékenységi körben a Nemzeti Őrsereg rendezvényeken vesz részt, amivel a bűnözés, elsősorban is a cigányok által elkövetett, vagy nekik tulajdonított bűncselekmények ellen igyekszik fellépni illetve tiltakozni. Ezek a rendezvények gyakran a Jobbikkal és a Magyar Gárdával közös demonstrációk.”¹⁸*

¹⁶ Nemzeti Őrsereg http://hu.wikipedia.org/wiki/Nemzeti_%C5%90rsereg (2012.11.13.)

¹⁷ Nemzeti Őrsereg http://hu.wikipedia.org/wiki/Nemzeti_%C5%90rsereg (2012.11.13.)

¹⁸ Nemzeti Őrsereg http://hu.wikipedia.org/wiki/Nemzeti_%C5%90rsereg (2012.11.13.)

IV. A Nemzeti Őrsereg a történelem keresztmetszetében – a történelmi hagyomány és a múlt felelevenedése 2007-ben

A magyar történelem során korábban több alkalommal találkozhattunk olyan mozgalmakkal, amelyek hasonló névvel (Nemzeti Őrsereg) léptek színre, igaz fellépésük időről időre más-más célt szolgált. Először az 1848-as szabadságharc idején állították fel a Nemzetőrséget, később pedig az 1956-os forradalom kapcsán beszélhettünk újfent a Nemzetőrség megalakulásáról.^{19 20}

Érdekes mód azonban, hogy a 2007-ben újjáhívott szervezet - a Nemzeti Őrsereg Hagyományörző és Polgárőr Egyesület – a lentebb bemutatott két szervezet utódjának tekinti magát. Tényleges tevékenységük és szerepvállalásuk között azonban hasonlóságot nem találhatunk, hiszen az „elődök” egészen más értékrendszer mentén vállaltak aktivitást. Az persze tény, hogy a Nemzeti Őrsereg szívesen nyúl vissza a történelmi emlékezethez, a történelmi múlt és a hagyományok tisztelete meghatározza a szervezet „arculatát”, emellett pedig a historikus beszédmód tér vissza retorikájukba. Mindezek a következő formában nyilvánulnak meg: a nemzeti hagyományok tisztelete áll a Nemzeti Őrsereg gondolkozásának középpontjába, a nemzeti kultúra védelmét helyezik előtérbe, ugyanakkor emellett legalább

¹⁹ Az 1848/49-es forradalom kapcsán március 15-én mondták ki az ún. 12 pontot, mely követelések között szerepelt a Nemzeti Őrsereg felállítása. A polgári forradalmak idején – szükség szerint – a különböző katonai egységeket átszervezték, nem volt ez másképpen nálunk sem. A 1848-as nemzeti alakulat elsődleges célkitűzése a következőképpen fogalmazható meg: „*A személyes és vagyonbiztonság, a közcsend és a belbéke biztosítása*”. A Nemzeti Őrseregben (későbbi nevén Nemzetőrség) nem hivatásos katonák szolgáltak, feladatuk a rendfenntartás volt a városokban és a falvakban, szerepkörüket pedig leginkább a mai polgárőrséggel lehet összevetni. (forrás: *A 12 pont - Mit kíván a magyar nemzet. Legyen béke, szabadság és egyetértés.* http://www.unnep.eu/index.php?Itemid=41&id=305&option=com_content&task=view 2012.11.13.)

²⁰ Később az 1956-os forradalom és szabadságharc kapcsán alakult újjá a korábban már létező katonai alakulat. Az ekkor létrejövő Nemzetőrség az 1848-as nemzeti szervezetet tekintette elődjének, és azt a hagyományt kívánták folytatni, amit az elődök elkezdtek. A Nemzetőrséget – hasonlóan elődjéhez – viharos történelmi időben hívták újra életre. 1956. október 31-re datálódik a hivatalos újjáalakulás, ekkor Nagy Imre miniszterelnök engedélyével a Kilián laktanyában, Király Béla parancsok és Kopács Sándor helyettes kinevezésével (újfent) megalakult a Nemzetőrség. A Nemzetőrség az 1956-os forradalom idején a szovjet megszállók ellen küzdő szervezet volt, amely a honvédség, a rendőrség és a civil ellenállók csoportjait volt hivatva összehangolni egységes parancsnokság és politikai irányítás alatt. (forrás: *Horváth Miklós: A Nemzetőrség szervezése és felállítása 1956-ban.* <http://epa.oszk.hu/00000/00018/00022/pdf/hk2.pdf> 2012.11.13.)

ennyire hangsúlyos a katonai hagyományok vállalása és ápolása is. Az intézmény alapvető célkitűzései között szerepel a nemzeti öntudat erősítése, a nemzeti önvédelem megvalósítása és a „rendet tenni az országban” gondolat köré építik fel fő missziójukat. A megmozdulásaikon így a nemzeti múlt és a történelmi hagyományok ápolása rendre előtérbe kerül. Ahogy a legtöbb szélsőjobbboldali szervezet esetében elmondható, az Őrsereg életében is komoly hangsúlyt kap a Trianon-kérdéskör. Minden év június 4-én - a Trianon évforduló kapcsán - megemlékezést tart a Nemzeti Őrsereg az ország különböző pontjain más radikális csoportokkal kiegészülve. Ekkor a „*Vesszen Trianon!*”, és a „*Mindent vissza!*” gondolatok mentén a területi revíziós törekvések kerülnek előtérbe.

A Nemzeti Őrsereg eszmerendszerének középpontjába álló példakép szerepében Horthy Miklós jelenik meg. A szervezet komoly Horthy-kultusz kiépítésére törekszik, az egykori kormányzóról újra és újra megemlékeznek, emlékét komoly tisztelet övezi, több alkalommal pedig Horthyt éltető dalokkal masírozik az Őrsereg. Egyik legnagyobb médiavisszhangot kiválót offline megmozdulásuk éppen a Horhy Miklós budapesti bevonulására (1919. nov.16.) emlékező demonstráció volt, amelyet a Jobbikkal és a Magyar Gárdával közösen (2009. november 22.) rendeztek Budapesten. Az sem meglepő, hogy a szervezet megmozdulásain olyan visszatérő történelmi szimbólumok jelennek meg, mint az Árpád-sávós zászló és a különféle Nagy-Magyarország jelképek. A különböző radikális csoportok esetében már jól ismert visszatérő szlogenek kerülnek előtérbe, így az „*Adjon az Isten – Szebb jövőt! és a „Vesszen Trianon”* ritmusok a Nemzeti Őrsereg megmozdulásain is vissza-visszatérnek.

V. A Nemzeti Őrsereg önreprezentációja: a „baráti társaság” és a „cigánybűnözés” retorikája

A Nemzeti Őrsereg tehát a történelmi hagyományok és nemzeti öntudat erősítését helyezi önreprezentációs retorikájának középpontjába, ezzel „legitimálják” szervezetük működését a szimpatizánsaik körében. A baráti mozgalom és békés társaság jellegét kívánja erősíteni a különböző radikális platformok Nemzeti Őrseregről szóló online médiareprezentációja is, ezt támasztja alá ugyanis a vizsgált szélsőjobboldali portálokon végzett tartalomelemzés. Megállapíthatjuk tehát azt, hogy a mozgalom sajátos önreprezentációjának komoly háttértámogatást nyújtanak a különböző radikális csatornák.

A kuruc.info-n öt évre visszamenőleg számos hír, bejegyzés, beszámoló jelent meg a Nemzeti Őrsereg működésével kapcsolatban, ezen információk pedig a hiányos központi honlap gyengeségeit ellensúlyozzák. Ugyanígy, a barikad.hu hasonló szisztéma mentén helyezi középpontba az Őrsereget, valamint itt több interjút olvashatunk a mozgalomhoz szorosan köthető szervezőkkel. A kuruc.info és barikad.hu oldalakon nem kellett nagyítóval keresni a híreket, beszámolókat, hiszen tucatjával jelentek meg az aktualítások a mozgalom működésével kapcsolatban.

A szervezet általános bemutatásáról több esetben olvashatunk a kuruc.info-n, ahol olyan megvilágításban esik szó az Őrseregről, mint egy baráti társaság bemutatása: *„A Nemzeti Őrsereg a cigánybűnözés és a politikusbűnözés ellen lép fel, ám megalakulása óta tevékenyen részt vett katasztrófhelyzetek elhárításánál és utómunkálatainál, (árvíz, jég- és viharkár utáni helyreállítás) valamint jótékony akciók szervezésében (véradás, adománygyűjtés- és szállítás határon innen és túl). Őrsereg mindennapjaiban él a történelmi-katonai hagyományörzés és az ehhez kapcsolódó rendezvények szervezése, valamint a határokon is átnyúló kulturális programokon való részvétel.”*²¹ Ezen keresztül azt állapíthatjuk meg, hogy a kuruc.info a Nemzeti Őrsereg különböző jótékonyági akcióira fókuszál, a baráti mozgalom jellegét próbálja pozitív színben feltüntetni. Kiemelik a szervezet történelmi hagyományok iránti mély elkötelezettségét, és a félelemkeltő akciók helyett a közbiztonság védelmében való fellépésüket helyezik előtérbe.

²¹ Esküt tettek a Nemzeti Őrsereg újoncai (Kuruc.info) <http://kuruc.info/r/6/68568/> (2012.11.13.)

Egy másik portálon hasonlóan számolnak be a Nemzeti Őrsereg működéséről: „Tevékenységeinek ebben a kategóriájában a szervezet árvízvédelemmel, véradással, jégkár-elhárítással és őrző-védő tevékenységgel foglalkozik.”²²

A mozgalom önreprezentációjához szorosan köthető az ún. cigánybűnözés kérdéskörrel kapcsolatos sajátos állásfoglalás. Az ún. „cigánybűnözés” – kérdéskör kapcsán a Nemzeti Őrsereg határozott véleménye így hangzik: „Nézzünk szembe a halált osztó brutalitással. Utasítsuk el az eltartottak féktelenségét.”²³ A Nemzeti Őrsereg megmozdulásairól, különböző eseményeken való részvételéről rendszeresen beszámol mindkét szélsőjobboldali hírportál, ekkor elsősorban az ún. „cigánybűnözés” elleni harc fővédnökeiként jelenik meg a mozgalom. Az Őrsereg szerint ugyanis tiltakozni kell „a cigány jövevény őslakosok helyi lakosság irányába történő terrorizálása ellen”²⁴. A beszámolók alapján a mozgalom a vidéki közbiztonsága érdekében lép fel, és ha szükség van rá, erőt demonstrál.

A kuruc.info-n megjelenő, „A Népszavazást kezdeményez a Nemzeti Őrsereg az ingyen segély eltörléséért” kezdetű cikkben Bodrog László főparancsnok levelét közlik, amelyben a cigányság és a kormány működésével kapcsolatban fogalmazza meg álláspontját és népszavazási indítványt kezdeményez. A kuruc.info így vezeti fel a történetet: „Elvileg vagy gyakorlatilag is lehetőség nyílhat az élőködők magyar zsebből történő eltartásának leállítására. A magyarellenes hatalom és várhatóan az „ellenzék” is mindent meg fog tenni, hogy ne írassák ki a népszavazást, de mi drukkolunk.”²⁵ A levél egy részlete pedig ezt hangsúlyozza: „Felnőtt egy generáció, melynek tagjai soha senkit nem láttak dolgozni a családjukban. Azt gondolják, hogy nekik ingyen jár minden olyan földi jó, amit más ember fáradságos munkával teremt elő. Ezen az áldatlan állapoton változtatni kell.”²⁶

Azt láthatjuk tehát, hogy a radikális csatornák alapvetően a mozgalom ideológiáját hívatottak népszerűsíteni. A mozgalom az ún. „cigánybűnözés” téma mentén egyetlen gondolat – a többségi társadalom tartja elé ma Magyarországon a kisebbséget - köré építi fel

²² Bagoly Zsolt (2008): Közel 15000 látogatóról számoltak be: Erdélyt ébresztgették az EMI-táborban. Erdélyi napló <http://magyarifjak.org/?id=187> (2012.11.13.)

²³ Demonstráció a cigánybűnözés ellen <http://www.magvarsag.org/05042.htm> (2012.11.13.)

²⁴ Együtt tüntet a Nemzeti Őrsereg, a Gárda és a Jobbik! (2009), Barikad.hu <http://barikad.hu/node/30945> (2012.11.13.)

²⁵ Népszavazást kezdeményez a Nemzeti Őrsereg az ingyen segély eltörléséért (Kuruc.info) <http://kuruc.info/r/2/24268/> (2012.11.13.)

²⁶ Népszavazást kezdeményez a Nemzeti Őrsereg az ingyen segély eltörléséért (Kuruc.info) <http://kuruc.info/r/2/24268/> (2012.11.13.)

„ideológiáját”, úgy hogy erőszakos, szélsőséges cselekvésekre ösztönözi „közönségét” és gyakorlatban a katonai beavatkozás szükségességét hangsúlyozza. Éppen ezért szükséges megvizsgálni a Nemzeti Őrsereg működését, mint paramilitáris szervezet.

VI. A Nemzeti Őrsereg, mint félkatonai szervezet

A Nemzeti Őrsereg egy félkatonai szervezet - több helyen az egyik legszélsőségebb mozgalomként emlegetik őket - ugyanakkor magukat mégis hagyományörző baráti társaságként definiálják, akik megemlékező rendezvényeken vesznek részt, és tüntetéseken vonulnak fel. „... A „közcsend és belbéke” tevékenységi körben a Nemzeti Őrsereg rendezvényeken vesz részt, amivel a bűnözés, elsősorban is a cigányok által elkövetett, vagy nekik tulajdonított bűncselekmények ellen igyekszik fellépni, illetve tiltakozni.”²⁷ A 2007-ben alakult mozgalom öndefiníciója és tényleges tevékenysége között több érdekes ellentmondást találhatunk: a szervezet magát baráti mozgalomnak tartja – ennek megnyilvánulási formáiról fentebb már volt szó – ugyanakkor ezzel párhuzamosan a Magyar Gárdával bizonyos időközönként közösen tartanak katonai kiképzést. „Az elmúlt hét végén került megrendezésre a rendészeti-rendvédelmi képzésünk, melyre meghívtuk a Gárda Szövetség tagjait is. Nagy örömünkre szolgált, hogy elfogadták a meghívást és a Magyar Nemzeti Gárda illetve a v. Sebő Ödön század gárdistáival igazán bajtársias, baráti hangulatú, de a megszokott magas szakmai színvonalú képzésben vettünk részt.”²⁸

Az intézményes stratégiája a Nemzeti Őrseregnek így hangzik: rend fenntartása ott, ahol szükséges: „Nagy igénynek és elvárásoknak megfelelően felállítsuk Magyarországon leghatékonyabb és legösszetartóbb legális önvédelmi szervezetét.”²⁹ A félkatonai szervezet erődemonstráló rendezvényeken vesz részt, más paramilitáris szervezetekkel karöltve. Az eseményeken katonai díszben jelenik meg a szervezet, és a külső jegyek tekintete kapcsán fontos kiemelni a militáris szervezet öltözékét is: egyenruhájukon Árpád-sávós karszalag található, amelybe székely rovásírással H betű van hímezve, ezen formátum pedig megtévesztően hasonlít az egykori Nyilaskeresztes Párt emblémájához. A barna ruha színösszeállítása és szabása a II. világháborús öltözet formáját követi. Az erődemonstráló

²⁷ Nemzeti Őrsereg http://hu.wikipedia.org/wiki/Nemzeti_%C5%90rsereg (2012.11.13.)

²⁸ Nemzeti Őrsereg honlap <http://nemzetiorserreg.hu/news.php> (2012. május)

²⁹ Nemzeti Őrsereg http://hu.wikipedia.org/wiki/Nemzeti_%C5%90rsereg (2012.11.13.)

rendezvényeiken egyenruhás, katonai alakzatban masíroznak, félelmet keltve egyes társadalmi csoportokban, akikkel szemben gyűlöletre uszítanak vagy ellenségképet kreálnak. Ezeknek a különböző megnyilvánulási formáiról a következő fejezetekben lesz szó.

VII. A paramilitáris szervezet kommunikációja az interneten

A Nemzeti Őrsereg relatíve aktív internetes jelenléttel bír, hiszen rendelkezik saját honlappal, több Facebook profillal, a legnagyobb videómegosztó portálon - a YouTube-n - pedig számos videó mutatja be eddigi tevékenységüket. Ugyanakkor azt is tapasztalhatjuk, hogy egyfajta rejtőzködést övezi a Nemzeti Őrsereg működését, hiszen a későbbiekben több platformon is „rejtett”, vagy zárt csoportos információk akadályozták a részletes tájékozódást. A szervezet online kommunikációja többértű, így az internet nyújtotta számos web kettes alkalmazással igyekeznek elérni célközönségüket. A Nemzeti Őrsereg működésével és szerepvállalásával kapcsolatos online kommunikáció vizsgálatot több területre kiterjesztve értelmezzük. Az elemzést első körben a szervezet honlapjára, a velük összefüggésbe hozható Facebook csoportokra és a YouTube csatornán fellelhető videókra vetítjük ki.

VII.I. A honlap³⁰

Nagyon egyszerű, mondhatni elvavult, web 1.0-ás honlappal nyit az Őrsereg (www.nemzetiorserreg.hu/news.php), az oldal így kevés használható információval szolgál. A szervezettel kapcsolatos legfontosabb tudnivalók persze elérhetőek: a hírek, a kiemelt események, a felhívások, a megmozdulások, a különböző eseménysorozatokon való részvételük mind-mind elérhetőek, az információkat pedig képpel illusztrálják és videókkal egészítik ki. A mozgóképes felület egyébként is nagy hangsúlyt kap az oldalon, ezáltal pedig az ismeretlenek is szembesülhetnek azzal, amit a Nemzeti Őrsereg képvisel. Azt is láthatjuk, hogy bizonyos tartalmak csak a „kiválasztottak” számára elérhetőek, ugyanis ha nem regisztrálunk az oldalra, nem férhetünk hozzá minden egyes tartalomhoz. A honlap egyik bejegyzése sokat elárul arról, hogy alapvetően nem helyeznek nagy hangsúlyt az online kommunikációra, és valójában az offline aktivitásra építenek: *„A szavak ideje lejárt. Csaptunk most is, mint mindig, üres lózungok és hangoskodás nélkül teszi a dolgát, mindig*

³⁰ A szervezet honlapja a kutatás közben megszűnt.

*ott, ahol a legnagyobb szükség van rá. Ha pedig bárki is hiányolná az internetes aktivitást, akkor javasoljuk, hogy fel lehet állni a fotelből, és lehet csatlakozni.*³¹ Ez az ún. „fotelforradalmár” – jelenség korábban a szélsőjobboldali a kuruc.info portál egyik „kedvenc” szlogenje volt.

Ezentúl találkozhatunk egy másik honlappal is, ami az <http://erdelyiorsereg.5mp.eu> címen érhető el, és hivatalosan a Nemzeti Őrsereg – szatmárnémeti hírcsatornája. Az egyszerű oldal a szervezettel kapcsolatos alapvető információkat közli, részletesen ismerteti a szervezet etikai szabályzatát és egy plakáttal a csatlakozásra buzdítja a felhasználókat. Szavazást is indítottak a honlapon, ahol arra voltak kíváncsiak, hogy a felhasználók szerint szükség van-e Nemzeti Őrsereg-re. A klikkelők 95,8%-a szerint igen, míg 2,8% szerint nincs szükség a szervezetre, 1,4%-a pedig nem tud állást foglalni a kérdésben. Jobboldalon felfedezhetjük a hírek, vélemények, érdekességek, galéria és kontakt menüpontokat is, igaz az oldal aktivitása rendkívül alacsony.

VII.II. A Facebook-csoportok

A legnagyobb közösségi portálon, a Facebookon több csoporttal/oldallal is jelen van a szervezet, illetve az is előfordul, hogy a Nemzeti Őrsereg különböző város-profilokhoz kötve jelenik meg, igaz a lapok aktivitása sehol sem magas. A fellelhető lehetőségek közül a „Nemzeti Őrsereg Mozgalom barátai” csoportot tekinthetjük (az egyik) főoldallal. Ez egy zárt csoport, tehát a tartalmak a kívülállók számára nem láthatóak. „Külső megfigyelőként” annyit láthatunk, hogy százharmincnyolc tagja van a csoportnak és öt hivatalos admin vállal felelősséget az oldalon megjelent tartalmakért. A bemutatkozó szövegük így hangzik: „A Nemzeti Őrsereg pártfüggetlen hagyományörző és polgárőr egyesület, kizárólag a Nemzet érdekeit szem előtt tartva működik. Bármely pártot, vagy szervezetet csak addig támogatunk, amíg az a Nemzet érdekeit szolgálja.” Az oldalért felelős négy admin FB-profilja azonban mindenki számára elérhető és bizonyos tartalmak publikusak.

³¹ Nemzeti Őrsereg honlap www.nemzetiorsereg.hu/news.php (2012.május)

Egy másik szintén „*Nemzeti Őrsereg barátai*” néven futó zárt csoporttal is találkozhatunk a Facebookon, akik – felhívásukban - elhatárolódnak az ún. Nemzeti Őrsereg Hagyományőrző és Polgárőr Egyesült mozgalomtól, ugyanakkor magánemberként részt vesznek a megmozdulásokon. Az oldal öt hivatalos adminnal rendelkezik, akik Kisvárdáról, Nógrádról, Gyöngyösről, Székesfehérvárról és Nyíregyházáról kerültek ki. Érdekes, hogy Facebook képeik a Nemzeti Őrsereg plakátjait hirdetik, korábban pedig mind az öt adminkezelő a Nemzeti Őrsereghez való csatlakozásra buzdító plakátot állította be profilképnek. A képen egyébként egy Nemzeti Őrsereg feliratú magyar és Árpád-sávós zászlót tartó katona szerepel, Istenért! Hazáért! Csatlakozz! feliratok mellett.

VII.III. YouTube - A Nemzeti Őrsereg, mint gyűlöletcsoport

A gyűlöletcsoport definícióját a következőképpen határozza meg az Athéna Intézet: „*A gyűlöletcsoportok olyan szervezett, formális vagy informális csoportok, melyek a gyűlöletre alapozva bármely ideológia nevében verbális, szimbolikus vagy fizikai agressziót valósítanak meg, avagy explicit módon erre hívnak fel bizonyos emberek, illetve emberek egy jól meghatározható közössége ellen, többnyire azok – vélt vagy valós – nemzeti, faji, etnikai, vallási vagy szexuális hovatartozása miatt.*”³² Az interneten fellelhető videók és az ezekhez kapcsolódó hozzászólások értelmezésén keresztül azt láthatjuk, hogy a Nemzeti Őrsereg alapvetően a cigánysággal szemben alkot ellenségképet, a szimbolikus agresszió megmozdulásaikon tetten érhető, illetve a burkolt gyűlöletkeltésen keresztül szólítják fel a közönséget az ellenséges magatartásra.

Előzetesen több tucat olyan YouTube videóval találkozhattunk, amely a Nemzeti Őrsereg különböző eseményeken való megmozdulásait mutatja be. Alapvetően a videós felület nevezhető az egyik leginteraktívabb blokknak a Nemzeti Őrsereg „életében”. A legnagyobb videómegosztó portálon fellelhető videótartalmak ellensúlyozzák a honlap/ok rendkívül szerény információhalmazát. Egyik kiemelt videójukat közel százhuszezer felhasználó nézte meg, de a többi mozgóképes anyag nézettségi mutatói is ezres-tízezres nagyságrendben mérhetőek. Nagy általánosságban megállapítható, hogy a videók alatt aktív kommentezés

³² Gyűlöletcsoport térkép (Athena Intézet): <http://athenaintezet.eu/projektek/> (2012.11.13.)

folyik a különböző nézeteket valló felhasználók között, így heves viták, komoly nézeteltérések és éles szócsaták közepette kerülnek felszínre a különböző nézőpontok.

Alapvetően a legtöbb videó hasonló értékrendszer szerint épül fel, a látottakból pedig a következő következtetéseket vonhatjuk el: a mozgóképes események egyrészt megmutatják, hogy az ország mely régióiban tud népszerű lenni a Nemzeti Őrsereg - alapvetően az ország keleti részében vállal aktivitást a szervezet; különösen kiemelt helyszínek: Nyírkáta, Eger, Tiszavasvári, Kisvárd, Tatárszentgyörgy, Hejőszalonta, Kerepes. Másrészt azt is láthatjuk, hogy milyen eseményeken, rendezvényeken vesz részt az Őrsereg: eskütétel és avató az új tagokkal, Horthy megemlékezés, tisztelgés a II. világháború magyar áldozatai előtt, Árpád-napi túra, Trianon-megemlékezés stb. Ezáltal pedig a mozgóképeken az is megjelenik, hogy mely szervezetekkel (Magyar Gárda és Jobbik) vállal közös fellépést a mozgalom.

Azt is láthatjuk, hogy a megemlékezéseken nagy általánosságban az ún. „cigánybűnözés” retorikája mentén demonstrál az Őrsereg. A legnézettebb és legnagyobb vitát kiváltó videójuk elemzése kapcsán azt vizsgáljuk, hogy melyek azok a szimbólumok, szlogenek, beszédhelyzetek, ceremóniális eseménysorozatok, amelyek rendre visszatérő elemként jelennek meg a mozgóképen. Arra is keressük a választ, hogy milyen színben vállal aktivitást a szélsőjobboldali mozgalom, mit képviselnek a nagyközönség előtt, illetve megmozdulásaikon milyen ideológia mentén igyekeznek hatást gyakorolni a közönségre. Többek között a továbbiakban ezen szempontok mentén folyt a vizsgálódás.

A kiemelt videó tehát a „*Nemzeti Őrsereg Nyírkátán! Nézd végig!!!*”³³ – címen érhető el a legnagyobb videómegosztó portálon. Egy „Hanibalgardista” nevű felhasználó 2008. április 17-én töltötte fel a videót, amelyet azóta közel százhuszezer (119.099) felhasználó tekintette meg. A 431 like mellett pedig 40 dislike került fel a videó statisztika mutatói közé, emellett pedig közel 350 észrevétel érkezett a videóhoz.

Mire fókuszál a videó? A hat perces videó egy tipikusnak nevezhető Nemzeti Őrsereg megmozdulást mutat be. Egyenruhás tagok katonai alakzatban, zászlókkal masíroznak, közben jelszavakat skandálnak és énekelnek. Az ún. „cigánybűnözés” ellen demonstrál Nyírkátán az Őrsereg, ahol a Magyar Gárdával közösen jelentek meg. Bodrog Tamás egy

³³ Nemzeti Őrsereg Nyírkátán! Nézd végig!!! <http://www.youtube.com/watch?v=SA6eQ1ZEIm0> (2012.11.13.)

gúnyos hangvételű levél felolvasásával kelti a feszültséget, melynek megszólítottjai a cigány társadalom tagjai, vagy, ahogy a videóban elhangzik „*kedves hátrányos helyzetű barátok*”. A kapitány egy általa elképzelt víziót oszt meg a résztvevőkkel, miszerint rövid időn belül a most még kisebbségi társadalom kerül többségbe Magyarországon. A következő sztereotípiákkal illeti a jelenlegi kisebbséget: „*Bezzeg nálatok egy harmincéves asszonynak van négy gyermeke, és unokája is. Míg mi feleződünk, ti többszöröződtök.*”

A magyarságra váró kisebbségi „sorsot” pedig így mutatja be: „*Készülünk a kisebbségi sorsra. Hisz majd ha kisebbségbe kerültünk, több jogunk lesz. Nyugodtan követelőzhetünk, akár munka nélkül is megélhetünk. Minket kötelező lesz eltartani... Lesz nekünk is ingyen tankönyv, ingyen ebéd az iskolában... Ha mégis elégedetlenek lennénk a sorsunkkal, akkor titeket fogunk hibáztatni, hogy nem megfelelő módon bántok velünk, kisebbséggel. Ti ezt természetesen békésen fogjátok tűrni.*”

Az ironikus, gúnyos hangvételű levél felolvasása után – a valóságba visszacsöppenve arra szólítja fel a közönséget, hogy a jelenleg is fennálló helyzetnek véget kell vetni, és a továbbiakban senki helyett nem fognak dolgozni. Ugyanis tarthatatlan állapot Bodrog Tamás szerint, hogy: „*Egy 14-15 éves cigánylány, aki kijön az iskolából nem azon gondolkodik, hogy gimnáziumba menjen, hanem hogy szüljön, mert ezt látja maga előtt példaként, hogy ebből meg tud élni... Egy 14 éves gyerek senkit, soha nem látott még a családjában dolgozni.*” A beszéd tipikusan tükrözi a Nemzeti Őrsereg jelenséget. A retorikájuk középpontjába az ún. „cigánybűnözés” problémáját helyezik, ellenségképet kreálnak, és egy „népszerű” téma felhasználásával keltik a feszültséget, ezentúl pedig politikai toborozás céljából így nyernék el a közönség bizalmát.

Mint már fentebb kiderült a népszerű videó több mint háromszáz hozzászólást követelt, a felhasználók között pedig a heves vita során nem született konszenzus. A kommentezők többsége obszcén módon próbálta erősíteni saját igazát; párbeszédre, logikus érvelésre azonban nem kerül sor. Szembetűnő ugyanakkor, hogy a videó kapcsán megjelenő domináns hozzászólói attitűd szimpatizáló Bodrog Tamás véleményével, tehát az internetes csatornán (is) sikerült elérni a szélsőjobb oldali célközönséget.

A hozzászólók a heves vita során már nem csak a cigánysággal, hanem a zsidósággal szemben is ellenszenvüket fejezték ki. Általánosságban erőszakos, lusta és élösködő jelzőkkel illeték az

előbb említett csoportokat. A cigányokkal kapcsolatban leginkább a „*nem dolgoznak, hanem másokon élőködnek*” gondolatok kerültek előtérbe. Eközben pedig a szélsőjobboldali nézeteket valló kommentezők társaikat buzdítják: „*Ébredjetek MAGYAROK! Nem tűrjük tovább az élőködést!*”, „*Én nem tudom, de ezzel a két söpredék nemzettel (a cigány és zsidó) mindig baj volt a történelem során, és nem csak nekünk volt bajunk velük, de más nemzeteknek is.*”

Ezentúl több kommentben is bírálták és elítélték a romákkal szimpatizáló hozzászólások megjelenését. „*Utálom akik védik a cigányokat...az is cigány, aki védi!*” Érdekes jelenségként könyvelhetjük el, hogy a videónak – így tehát nem csupán az offline eseménynek – is tud közösségteremtő hatása lenni a szimpatizánsok között, emellett pedig a manipulatív szöveggel könnyű behálózni a nethuszárokat. A közel hatperces videó megtekintése után többen összefogásra, együttes fellépésre buzdítják a hasonló nézetek valló társaikat, ezáltal pedig a politikai toborozásra is lehetőséget nyújt egy-egy ilyen videó megosztása. „*Tényleg gyönyörű beszéd. Szeretnék gárdista lenni. Hogy lehet csatlakozni?*” vagy „*Nagyon jó video, terjesztem a haveri körben is!:) Jobbikot a Parlamentbe! Éljen a Magyar Gárda és a Nemzeti Őrsereg! ÉBREDJ MAGYARORSZÁG!; :)*” – „*Egyre több a gárdista meg a Nemzeti Őrseregbe is egyre többen vannak és lesznek. :) Szal nemsokára az összes cigány Dunába lesz löve:)*” Természetesen a politikai töltet sem marad el: „*Én éppen a F@szopó CIGÁNYOK miatt szavazok a Jobbikra!*”

Ahogy a fentebb kiragadott példák is jól mutatják, a Nemzeti Őrsereg az ún. „cigánybűnözés”- kérdéskört helyezi beszédjének középpontjába, ellenségképet kreál, és így próbál nagyobb népszerűsége szert tenni a szimpatizánsok körében. A videó online hatása jól „mérhető”, hiszen a kommentekből láthattuk, hogy egy-egy ilyen beszéd mennyire képes a szélsőjobboldali szimpatizánsokat egy zászló alá összegyűjteni – ideig, óráig – összekovácsolni a közösséget, és együttes - erőszakos - fellépésre buzdítani.

VIII. A paramilitáris szervezet médiareprezentációja a mainstream médiában – Népszabadság, Index, Magyar Nemzet, Heti Válasz

A Nemzeti Őrsereg tevékenysége és szerepvállalása mellett fontos szemügyre venni azt is, hogy milyen médiareprezentáció övezi a szervezet működését a mainstream médiában. Részben ugyan a korábbi fejezetekben láthattuk, hogy a mozgalom sajátos önreprezentációjának milyen háttértámogatást nyújtanak a különböző radikális csatornák, ezúttal azonban más szempontból – a mainstream média vonatkozásában - kerül középpontba a kérdés.

A Nemzeti Őrsereg sajtóvisszhangja – a különböző politikai portálokon az elmúlt három-öt évre visszamenőleg remekül fellelhető. A tartalomelemzés kapcsán arra voltam kíváncsi, hogy – a teljesség igényének megfelelően – a különböző politikai oldalak milyen aspektusokból mutatják be az Őrsereg működését, szerepét, részvételét a különböző megmozdulásokon. Fontosnak találtam, hogy minden nézőpont bemutatásra kerüljön, ezért a mainstream média különböző politikai fórumaira hagytam. Mindezeknek megfelelően a Nemzeti Őrsereg online médiareprezentációját illetően górcső alá vettük a Népszabadság, Index, Magyar Nemzet és Heti Válasz aktuális bejegyzéseit.

Nem meglepő, de a radikális politikai hírportálokon tapasztalt bejegyzések mennyiségével szemben a mainstream média felületei jóval kisebb terjedelemben foglalkoztak a Nemzeti Őrsereg szerepvállalásával. Itt ugyanis jobbára a Gárda-jelenség értelmezése és a különböző paramilitáris szervezetek elszaporodása kapcsán került reflektorfénybe a mozgalom megítélése.

Míg a radikális platformokon a baráti társaságként történik a Nemzeti Őrsereg tevékenységeinek bemutatása, addig a mainstream médiában egy másik perspektíván keresztül – vajon a félkatonai erődemonstráló fellépéseikkel mit képvisel a szervezet – értelmezhetjük az Őrsereg-jelenséget. A továbbiakban alapvetően minden portál esetében az érdekesebb cikkekre fókuszáltunk, ennek tükrében nézzük a részleteket:

Az **Index.hu**-n több nagy visszhangot kiváltó, ezáltal számos megosztást és kommentet maga után vonó írással találkozhatunk, ami a szervezettel foglalkozik. A „*Szaporodnak a*

*Gárdaklónok*³⁴ (2011.04.30.) című bejegyzés a magyarországi paramilitáris szervezetek működéséről tár elénk egy általános, összefoglaló képet: az Őrsereg esetében a Magyar Gárdával és a Jobbikkal való szoros együttműködés létét emeli ki. Az Őrsereg-bemutatóhoz egy érdekes videót is készítettek az Indexesek, ami egy olaszliszkai P-Mobile koncerten készült. Itt ötvenhat egyenruhás Nemzeti Őrsereg tag vonult fel - gárdistaavató okán, és mini-interjúkat hallhatunk a résztvevőkkel: *„Belül a padlón vagyunk. Ezért önvédelemre van szükségünk. Ide értem azokat a cigányokat is, akik gondolkodnak valami értelmes jövőben. Nemzeti Önvédelemre van szükség. Nekünk csak a bűnözőkkel van gondunk... A cigány az ellenséget látja a magyarban. A magyar pedig annyira toleráns, annyira tűr, hogy karba tett kézzel nézi, amíg fejére nő a telep, amíg a cigányok a hangadók, a hangosak. Átvesszik a hatalmat azzal, hogy hangosak, erőszakosak, agresszívak. Itt látom a kollektív bűnösséget.*”³⁵ A megszólaló a cigánysággal szembeni előítéleteit fogalmazza meg, és a katonai fellépés szükségessége mellett próbál érvelni. Érdekes, hogy az erőszak és agresszivitás problémájára hívják fel a figyelmet, ugyanakkor maguk is erre buzdítják táborukat: *„Fontos a magyar katonai erények és hagyományok ápolása, különösen egy olyan korban, amikor gyakorlatilag nincs hadseregünk. Bármikor érheti egy ellenséges támadás az országot, volt már ilyenre példa a magyar történelemben, 1918-19-ben, annak Trianon lett a vége.*”³⁶

Egy másik cikkben *„Gárdaklónok támadása*”³⁷ (2011.04.18.) kapcsán ismételt a Gárda működésével állítja párhuzamba az Index az Őrsereg szerepvállalását. Egy tudósítást olvashatunk a gyöngyöspatai és hajdúházi demonstrációról - ahol a Jobbik és Vona Gábor is jelen volt - több paramilitáris szervezet pedig beköltözött a cigánysorra. Elmondásuk szerint céljuk az önvédelem, és nem a cigányság rettegésben tartása. Az Index egy helyszíni tudósítás keretén belül adja vissza az ott tapasztaltakat, és azt hangsúlyozza, hogy hiába az emlékezés jegyében jelent meg a szélsőjobboldali párt, arról valahogy elfeledkeztek. *„A hangulat felfokozott, amit mi sem jellemez jobban, minthogy még el sem kezdődnek a beszédek, de máris van valaki, aki szabályos időközönként azt kiáltja, hogy fegyverbe, ezzel szerény ovációt*

³⁴ Szaporodnak a gárdaklónok (Index.hu)

http://index.hu/belfold/2011/04/30/vedero_nemzeti_orseg_betyarsereg_szebb_jovoert_gardautodok/ (2012.11.13.)

³⁵ Beelőzték a Magyar Gárdát

http://index.indavideo.hu/video/Beeloztek_a_Magyar_Gardat?utm_source=flash&utm_medium=watchoninda&utm_campaign=videoplayer (2012.11.19.)

³⁶ Beelőzték a Magyar Gárdát

http://index.indavideo.hu/video/Beeloztek_a_Magyar_Gardat?utm_source=flash&utm_medium=watchoninda&utm_campaign=videoplayer (2012.11.19.)

³⁷ Gárdaklónok támadása (Index.hu) <http://index.hu/belfold/2011/04/18/kelet-magyarorszag/> (2012.11.13.)

és némi tapsot csikarva ki a tömegből ...Már alig lézengenek a vásártéren, amikor az egyik szervezőnek eszébe jut, hogy végülis a nemrég meggyilkolt Margit néni emlékére gyűltek össze, és akinél gyertya van, az akár meg is gyűjthetja a színpad előtt. Hogy emlékezzenek.”

A „*Megbotoztak egy Gyurcsány-bábut*”³⁸ kezdetű cikkben (2007.10.08.) egy – akkori – kormány ellenes Nemzeti Őrsereg tüntetéséről számol be az Index. Debrecenben ugyanis egyenruhás, karszalagos, masírozó Gyurcsány-ellen tiltakozó Nemzeti Őrsereg jelent meg, a rend biztosításának céljából. Mindez úgy valósult meg, hogy egy a kormányfőt szimbolizáló bábut deresre húztak. Ezen esemény kapcsán is azt emelhetjük ki – ahogy fentebb is láthattuk, hogy az Őrsereg látszólag a közbiztonságra törekedve lép színre, ugyanakkor a megmozdulásaik erőszakos, erődemonstráló és szélsőséges nézetek mentén generálnak agressziót.

A **Népszabadság** hasábjain is több cikkel találkozhattunk a Nemzeti Őrsereg működéséről, az Index-hez hasonlóan a mozgalom alapvető működéséről értekeztek, illetve a különböző demonstrációikon való részvételükről számoltak be. A „*Fegyverkezik a Nemzeti Őrsereg*”³⁹ (2009.06.06.) című írásban közlik, hogy a mozgalom főkapitányánál gépkarabélyokat találtak, ami a békés mozgalom önreprezentációjának könnyen ellent mond. A cikk szerzője kiemeli, hogy a nyilas-egyenruhás Őrsereg „csupán” feszültséget kelt a társadalomban.

Egy másik NOL cikkben „*A Nemzeti Őrsereg felosztását kezdeményezi a Munkáspárt*” (2009.06.09.) az Őrsereg egy újabb demonstrációjának kapcsán kerülhetett a reflektorfénybe, a Munkáspárt pedig a következő véleményen van: „*felháborító, hogy a félkatonai szervezet félelemkeltő utcai felvonulást rendezhetett (...)nyíltan hirdethette (...) gyűlöletkeltő eszméit.*”

A **Magyar Nemzet** hasábjain az Index-hez hasonlóan találkozhattunk olyan írással, ami a Nemzeti Őrsereg működését mutatta be. „*Megalakult az észak-kelet magyarországi Nemzeti Őrsereg*”⁴⁰ című cikkben egy állásfoglalás nélküli, a tényeket közlő beszámoló olvasható a mozgalom istentisztelettel egybekötött megalakulásáról. A Magyar Nemzet a szervezet katonai egyenruhás megjelenésére hívta fel az olvasók figyelmét, hiszen a közel kétszáz fős Őrsereg

³⁸ Megbotoztak egy Gyurcsány-bábut. (Index.hu) <http://index.hu/belfold/apradverei/> (2012.11.13.)

³⁹ Fegyverkezik a Nemzeti Őrsereg (NOL) http://nol.hu/belfold/20090606-fegyverkezik_a_nemzeti_orsereg (2012.11.13.)

⁴⁰ Megalakult az észak-kelet magyarországi Nemzeti Őrsereg (MNO) <http://mno.hu/migr/megalakult-az-eszakkeletmagyarorszag-i-nemzeti-orsereg-418154> (2012.11.13.)

tagjai barnás színű inget és Árpád-sávós karszalagot viselve vettek részt az eskütételen. Ezzel ellentétben egy jóval keményebb kritikát is olvashatunk a Magyar Nemzetben, Fejtő Ferenc véleménye nyomán - „*A populista radikalizmus megőrült*”⁴¹. A paramilitáris szervezetek magyarországi térhódítás kapcsán ezt a kérdést teszi fel a szerző: „*Hiszen nem örültség-e és tiszta paranoia a nyilasokra és a múlt század húszas éveinek fasiszta gárdáira emlékeztető nemzeti gárdát, őrsereget, Magyar Gárdát szervezni?*”

A **Heti Válasz** több kritikus hangvételű írást közöl hasábjain, ilyen több között a: „*Paprikás a hangulat! Ezer gárdista néz farkasszemmet a rendőrökkel*”⁴² – kezdetű tudósítás, ahol arról olvashatunk, hogy a magyarországi szélsőjobboldali szervezetek közösen vettek részt megemlékező demonstráción, Horthy Miklós bevonulásának 90. évfordulóján. A Heti Válasz beszámolója szerint komolyabb összecsapásokra lehetett számítani, egyébként pedig az ilyen megmozdulásokra: a „paprikás hangulat”, „Horthy-korszak indulók éneklése”, és az „igazoltatások” jellemzőek.

A Heti Válasz Nézőpont rovatában jelent meg egy vélemény, „Internácisták”⁴³ (2009) címmel, amely mind a kormánnyal, mind pedig a szélsőségekkel szemben kemény kritikát fogalmaz meg. Történt ugyanis, hogy a provokáló, nyilas-egyenruhás Nemzeti Őrsereg Királyhelmecekre szervezett tiltakozást – úgy, hogy az utcai demonstrációhoz engedélyt sem kértek - az első bécsi döntés 70. évfordulóján, ahol persze összetűzésbe keveredtek a szlovák nacionalistákkal. A kritika pedig így hangzik: „*Hogyan fordulhat elő, hogy a hazai titkosszolgálat a rendőrséggel karöltve képtelen megakadályozni a nyilas egyenruhás alakulat hazai grasszálását és külföldi turnéját? Nem csak ebben a diplomáciailag kiélezett helyzetben, de bármikor.*”

Alapvetően azt a megállapítást tehetjük, hogy a mainstream média különböző politikai erői egyaránt éles kritikát fogalmaznak meg a Nemzeti Őrsereg működésével kapcsolatban. Mindegyik vizsgált felületen – párhovatartozástól függetlenül – szó esett arról, hogy a Nemzeti Őrsereg a különböző rendezvényeken való masírozásaival és a külső megjelenésével

⁴¹ Fejtő Ferenc: A poplista radikalizmus megőrült (MNO) <http://mno.hu/migr/fejto-ferenc-a-populista-radikalizmus-megorult-436446> (2012.11.13.)

⁴² Paprikás a hangulat! Ezer gárdista néz farkasszemmet a rendőrökkel (HetiVálasz) http://hetivalasz.hu/itthon/paprikas-a-hangulat-ezer-gardista-nez-farkasszemmet-a-rendorokkal-25290/?cikk_ertekeles=1&ertekeles=5 (2012.11.13.)

⁴³ Internácisták (HetiVálasz) <http://hetivalasz.hu/szerintunk/internacistak-20462/> (2012.11.13.)

egy erőfitogtató félkatonai szervezet hatását kelti, emellett pedig akciók a társadalom egyes csoportjaival szemben félelemkeltőek és kirekesztőek.

Összességében konklúzióként levonhatjuk, hogy a Heti Válasz esetében találkozhattunk a legélesebb kritikával. Az Index-es cikkeken (és mozgóképeken) keresztül a paramilitáris szervezet erőszakos, agresszív fellépései rajzolódtak ki, leginkább ezen megnyilvánulási formák bemutatására – a Nemzeti Őrsereg katonai jellege - fókuszáltak. Érdekes módon a két napilap, a Magyar Nemzet és a Népszabadság hasábjain az volt jobbra érezhető, hogy a különböző beszámolókon keresztül „csupán” egy általános kép tárulhat elénk a demonstrációkon részt vevő katonai formációról. A vizsgált témakörben a kritikai hangnem inkább a „magazinosabb” jelleget öltő Heti Válasz és Index esetében tetten érhető.

IX. Összegzés

A dolgozatban alapvetően a paramilitáris szervezetek „jelensége” került a vizsgálódás középpontjába. Megnéztük, hogy milyen általános érvényű tendenciák figyelhetők meg Kelet-Európában, és Magyarországon a kétezres évek közepén miképpen tűntek fel egymás után a különböző félkatonai szervezetek. A jelenséget egy hármas szempontrendszer mentén értelmeztük: arra fókuszáltunk, hogy ezidőben a különböző szélsőjobboldali pártok életében milyen trendek voltak megfigyelhetők Kelet-Európában, illetve miképpen váltak a paramilitáris szervezetek a pártok kísérő jelenségeivé. Egy következő szempontként a Gárda-jelenség kelet-európai megerősödését vizsgáltuk, amin keresztül azt láthattuk, hogy a különböző országokban hasonló sémák mentén tűntek fel a nacionalista mozgalmak. Ezt követően – mint harmadik szempont - az online média vizsgálata jelent meg központi felületként, hiszen azt tapasztalhatjuk, hogy az internet kiváló lehetőséget biztosít a politikai toborzásra. Ezen keresztül megnéztük, hogy miképpen „épülhet fel” - a web2.0-ás alkalmazások hatékony kiaknázásával - egy online nemzeti radikális hálózat.

Ezt követően - az általános sémakon túllépve - egy konkrét esettanulmányra terjesztettük ki a vizsgálódást. A Nemzeti Őrsereg Hagyományőrző és Polgárőr Egyesület példáján keresztül azt néztük meg, hogy ma Magyarországon, egy kevésbé központi - inkább a háttérben, rejtőzködve működő - regionális jellegű félkatonai szervezet működése miképpen értelmezhető. A Nemzeti Őrsereg jelenséget megvizsgáltuk, mint félkatonai szervezet, mint baráti társaság, illetve mint gyűlöletcsoport. Az online médiában való jelenlétük is nagy hangsúlyt kapott a dolgozatban, ennek megfelelően a különböző web2.0-ás felületeken való aktivitásukat is górcső alá vettük. Ezentúl pedig az országos radikális illetve a mainstream média felületein fellelhető Nemzeti Őrsereg anyagokat értelmeztük, ahol arra voltunk kíváncsiak, hogy milyen a mozgalom megítélése az egyik, illetve másik oldalon. Melyek azok az alapvető különbségek illetve hasonlóságok, amelyek a médiareprezentációt illetően leginkább szembetűnőek. Alapvetően tehát e szempontok figyelembe vételével kaphattunk egy komplex képet a Nemzeti Őrsereg jelenségéről, melyek alapján a következő végső megállapításokat tehetjük. A Nemzeti Őrsereg egy regionális jellegű, paramilitáris szervezet, hiszen elsősorban az ország keleti részében tetten érhetőek a mozgalom aktív megmozdulásai. A félkatonai akcióik, demonstrációik több esetben a Magyar Gárdával közösen végrehajtott szerepvállalások. A szervezetre egyértelműen jellemző a (radikális) rejtőzködő formáció, hiszen mint fentebb kiderült – elsősorban az online médiában – a kívülállók számára az

információk csak részben voltak elérhetőek a különböző platformokon. A Nemzeti Őrsereg ideológiáját alapvetően az ún. „cigánybűnözés” retorikája határozza meg, ennek megnyilvánulási formáira mind-mind rámutattam. A cigánysággal szemben ellenséggépet alkotnak, a burkolt gyűlöletkeltés pedig ellenséges, más esetben pedig erőszakos cselekvést von maga után. A Nemzeti Őrsereg az ún. „cigánybűnözés” kérdéskört felhasználva kelti a feszültséget a társadalomban és így növelné szimpatizánsainak számát. A különböző médiareprezentációkon keresztül láthattuk, hogy a Nemzeti Őrsereg-jelenségnek, ezen belül pedig a félkatonai formáció bemutatásának – az offline akcióikon keresztül egészen a külsőségek megjelenéséig - milyen szerepet szánnak a mainstream média vizsgált felületei. 2007-ben a Nemzeti Őrsereg – a Magyar Gárda „térhódítását” követően – mint, egy kisebb mozgalom kezdte meg működését, regionális határait azonban a mai napig nem lépte túl. A Nemzeti Őrsereg aktív fellépéseit az offline akcióikon keresztül formát öltő félkatonai jelleg, ezentúl pedig a szélsőséges, radikális fellépés – ami elsősorban a cigány társadalom ellen irányul – határozza meg. A dolgozat alapvetően a mozgalom radikális megmozdulásainak tetten érhetősegeire és a szélsőségesség különböző megnyilvánulási formáira mutatott rá, amely a Nemzeti Őrsereg Hagyományőrző és Polgárőr Egyesület esetében immáron öt éve tetten érhető.

X. Felhasznált irodalom

A 12 pont - Mit kíván a magyar nemzet. Legyen béke, szabadság és egyetértés.
http://www.unnep.eu/index.php?Itemid=41&id=305&option=com_content&task=view

A Gárdázás második hulláma (2011). *Political Capital*.
<http://www.politicalcapital.hu/blog/?p=1937938>

Bagoly Zsolt (2008): *Közel 15000 látogatóról számoltak be: Erdélyt ébresztgették az EMI-táborban*. Erdélyi napló <http://magyarifjak.org/?id=187>

Barkóczi Balázs (2010): A hazai radikális jobboldal térhódítása az interneten. *Médiakutató*, tél. http://www.mediakutato.hu/cikk/2010_04_tel/04_radikalis_jobboldal_internet

Beelőzték a Magyar Gárdát (2007). *Index.hu*
http://index.indavideo.hu/video/Beeloztek_a_Magyar_Gardat?utm_source=flash&utm_medium=watchoninda&utm_campaign=videoplayer

Bíró Nagy András – Róna Dániel (2011): Tudatos radikalizmus. A Jobbik útja a parlamentbe, 2003-2010. In: Lánczi András (szerk.): *Nemzet és radikalizmus. Egy új pártcsalád felemelkedése*. Budapest, Századvég Kiadó. 242-283.

Bíró Nagy András – Róna Dániel (2011): Nemzeti radikalizmus – Előszó In: Lánczi András (szerk.): *Nemzet és radikalizmus. Egy új pártcsalád felemelkedése*. Budapest, Századvég Kiadó. 1-30.

Demonstráció a cigánybűnözés ellen (2008). *Magyarság.org*
<http://www.magyarsag.org/05042.htm>

Együtt tüntet a Nemzeti Őrsereg, a Gárda és a Jobbik! (2009). *Barikad.hu*
<http://barikad.hu/node/30945>

Esküt tettek a Nemzeti Őrsereg újoncai. (2010) *Kuruc.info* <http://kuruc.info/r/6/68568/>

Extrémizmus fogalomtára. *Athéna Intézet*. <http://www.athenainstitute.eu/hatter/olvas/9>

Fegyverkezik a Nemzeti Őrsereg. (2009) *Népszabadság* http://nol.hu/belfold/20090606-fegyverkezik_a_nemzeti_orsereg

Fejtő Ferenc (2007): A poplista radikalizmus megőrült. *Magyar Nemzet* <http://mno.hu/migr/fejto-ferenc-a-populista-radikalizmus-megorult-436446>

Gyűlöletcsoport térkép. *Athéna Intézet* <http://athenaintezet.eu/projektek/>

Horváth Miklós: A Nemzetőrség szervezése és felállítása 1956-ban. <http://epa.oszk.hu/00000/00018/00022/pdf/hk2.pdf>

Internácisták. (2009) *HetiVálasz* <http://hetivalasz.hu/szerintunk/internacistak-20462/>

Krekó Péter (2012): A paramilitáris szélsőjobboldali szervezetek szerepe ma. *Political Capital* http://kialtojel.files.wordpress.com/2012/05/pc_prezentacio_felkialtojel_feltoltesre.pdf

Megalakult az észak-kelet magyarországi Nemzeti Őrsereg. (2007) *Magyar Nemzet* <http://mno.hu/migr/megalakult-az-eszakkeletmagyarorszag-nemzeti-orsereg-418154>

Megbotoztak egy Gyurcsány-bábut. (2007) *Index.hu* <http://index.hu/belfold/apradverei/>

Michael Stewart (2012): *The Gypsy 'Menace' – Populism and the new anti gypsy politics*. London, C. Hurst & Co. (Publishers) Ltd. - New Forms of anti-gypsy politics: a challenge for Europe.

Nemzeti Őrsereg http://hu.wikipedia.org/wiki/Nemzeti_%C5%90rsereg

Nemzeti Őrsereg honlap www.nemzetiorsereg.hu/news.php

Nemzeti Őrsereg Nyírkátán! Nézd végig!!!
<http://www.youtube.com/watch?v=SA6eQ1ZEIm0>

Népszavazást kezdeményez a Nemzeti Őrsereg az ingyen segély eltörléséért. (2008) *Kuruc.info* <http://kuruc.info/r/2/24268/>

Nora Langenbacher, Britta Schellenberg (2011): Is Europe on the „right” path? Right-wing extremism and right-wing populism in Europe. Berlin, Friedrich-Ebert-Stiftung

Paprikás a hangulat! Ezer gárdista néz farkasszemet a rendőrökkel (2009) *HetiVálasz* http://hetivalasz.hu/itthon/paprikas-a-hangulat-ezer-gardista-nez-farkasszemet-a-rendorokkal-25290/?cikk_ertekel=1&ertekeles=5

Szabó Zoltán (2011): Gárdaklónok támadása. *Index.hu* <http://index.hu/belfold/2011/04/18/kelet-magyarorszag/>

Szaporodnak a gárdaklónok (2011) *Index.hu* http://index.hu/belfold/2011/04/30/vedero_nemzeti_orseg_betyarsereg_szebb_jovoert_gardautodok/